

מסכת אבות פרק שישי קניין תורה

משנה מסכת אבות פרק ו משנה ג'

הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפילו אות אחת, צריך לנהג בו כבוד, שכן מצינו בדוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומידעו, שנאמר ואתה אנוש כערכי אלופי ומידעי, והלא דברים קל וחומר, ומה דוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד קראו רבו אלופו ומידעו, הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפילו אות אחת על אחת כמה וכמה שצריך לנהג בו כבוד, ואין כבוד אלא תורה, שנאמר כבוד חכמים ינחלו ותמימים ינחלו טוב, ואין טוב אלא תורה שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו:

רע"ב על מסכת אבות פרק ו משנה ג

הלומד מחבירו וכו' פסוק אחד - דברו אחד של טעם דסמוך להאי קרא דואתה אנוש כערכי סמיך איך קרא אשר יחדיו נמתיק סוד. לפי שמצאו אחיתופל לדוד שהיה יושב ועוסק יחידי בתורה אמר לו למה אתה עוסק בתורה יחידי והלא כבר נאמר חרב על הבדים ונאלו שוב פעם אחרת מצאו שהיה נכנס לבית המדרש בקומה זקופה אמר לו והלא כבר נאמר שצריך לו לאדם ליכנס שם במורא כדי שתהא אימת שמים עליו. ו"א שהיה נכנס לביה"מ יחידי ואמר לו בבית אלהים נהלך ברגש כתיב שחייב אדם ליכנס שם בקבוץ עם לפי שנאמר ברוב עם הדרת מלך ורגש הוא לשון אסיפה כמו למה רגשו גוים. ו"א רגש הוא לשון אימה ופחד: **ואתה אנוש כערכי** - חשוב כמותי: **מידעי** - כמו אנשים חכמים נבונים וידועים - ומה דוד שהיה מלך עשאו לאחיתופל רב ואלוף מפני שני דברים: **ואין כבוד אלא תורה** - כלומר לתורה והכי קאמר אין כבוד בא לו לאדם אלא על עסקי התורה: **שנאמר כבוד חכמים ינחלו** - כלומר הם נוחלים כבוד בשביל שהם לומדים את התורה ויורשים אותה כנחלה:

תפארת ישראל / יכין/ על מסכת אבות פרק ו משנה ג

ואין כבוד אלא תורה - ר"ל אין כבוד ראוי לו לאדם אלא בשביל התורה שלמד, דכבוד שיעשו לו בשביל עושר או יופי שלו, הוא תלוי בדבר, ואינו ראוי לו, כ"א להדבר, אבל כבוד שיעשו לאדם בשביל תורתו היא ראויה לו בעצמו, דהרי קשורה בנפשו כלהב בפתילה:

ספר רוח חיים על אבות פרק ו משנה ג / רבי חיים מוולוז'ין

הלומד מחבירו כו'. אפילו אות אחת כו'. מהקל וחומר מדוד שלא למד מאחיתופל רק שני דברים בלבד לכאורה אין למדין ממנו על אות אחת. אבל הענין הוא כמו שאמרו בזהר הקדוש, קודשא בריך הוא ואורייתא ועוסקיה חד הוא. כי ידוע שהוא ורצונו חד והתורה היא רצונו והנשמות הם דבוקים בו יתברך שמו וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה מאן דנפח מגרמיה נפח

וכל נפש מאמין בתורה שורש נשמתו מדובק ונאחז בעץ החיים הנצחיים ונאחז באות אחת מן התורה שממעל לכל העולמות כולם ונשתלשלה כחבל עד למטה בעולם השפל הזה וראשו

מדובק למעלה בשרשו כמו שכתוב (דברים לב, ט), יעקב חבל נחלתו. כחבל הקשור למעלה וסופו יורד עד למטה. ואם חס ושלום הוא מקלקל באיזה ניצוץ מהנפש בעבירה שחייב עליה כרת מיד נפסק אותו הניצוץ משרשו מהחבל שהיתה דבוקה בו עד הנה. וזהו ענין ונכרתה הנפש ההיא פירוש הניצוץ הקטן שעשה בו העבירה. אבל לא חס ושלום שנכרתה כל הנפש משרשה כי החלק הנשאר עדיין מושרש ונאחז בתורה הקדושה ומצלת אותו מן החטא: את אחיתופל מנו חכמינו זכרונם לברכה בסנהדרין (צ.) מאותם שאין להם חלק לעולם הבא. וזהו שאמר הקל וחומר ומה דוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד היינו מאחיתופל שאין לו חלק לעולם הבא. ולמד ממנו שני דברים בלבד. ורצה לומר בלבד שאותם השני דברים לא היה חלק עצמות נפשו המדובק בשורש. כי אם דברים חוצה לו כי לא היה לו חלק בתורה וכו"ל. ועם כל זה נהג בו כבוד. קל וחומר להלומד מחבירו שהם שניהם יחד חבירים מדובקים בקשר אחד בהקב"ה ובתורה שאפילו דיבור אחד ואות אחת באות ההוא מתדבק בהשם יתברך ובשורש כל הנשמות שהם למעלה מהעולמות ונעשה הכל אחד המדבר והדיבור, והקדוש ברוך הוא כביכול גם כן מתאחד שם וכו"ל. על אחת כמה וכמה שצריך לנהוג בו כבוד: